

Protokoll fört vid pleniföredragning

Näringsavdelningen
Jordbruksbyrån, N2

Närvarande
VT, HJ, RH, AH-J, FK

Frånvarande
AH, CW

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Veronica Thörnroos

Föredragande
Minister
Fredrik Karlström

Protokollförare
Byråchef
Sölve Högman

Nr 1

Överfört från enskild föredragning den 22.11.2023

Ålands centralandelslags anhållan om 250.000 euro i krisstöd för att trygga råvarutillgången för mjölkproduktionen som är hotad som en konsekvens av de följder som Rysslands invasion av Ukraina haft på mjölkmarknaden och produktionen på gårdarna.

ÅLR 2023/9168

1654 N2

Bakgrund och motiv

Jordbruket har drabbats av en kostnads- och lönsamhetskris till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina och de efterföljande konsekvenser som uppstått bl.a. till följd av det omfattande sanktionspaket som EU-länderna infört. Insatsvaror som konstgödsel, bränslen, oljor och reservdelar har stigit kraftigt i pris och samtidigt har spannmålspriserna till följd av detta också ökat. Det i sin tur har orsakat en kraftig prisutveckling gällande kraftfoder vilket särskilt drabbat djurhållande gårdar hårt där kraftfoderanvändningen är viktigt för produktionen. Under 2022 rådde dessutom en betydande torka som ledde till svaga vallskördar där gårdarna tvingades köpa in kompletterande foder till stora kostnader för att trygga mjölkproduktionen. Mjolkpriserna har till viss del ökat men inte i paritet till de kraftiga kostnadsökningarna. Den ökade Inflationen som kan härledas mer eller mindre direkt till Ukrainakrisen har också inneburit att räntekostnaderna för mjölkgårdarna som kännetecknas av en relativ hög skuldbörda ytterligare anstränger lönsamhetssituationen på gårdarna. Ålands centralandelslag har varit kraftigt påverkade av en orolig mjölkmarknad men har de senaste året visat en positiv resultatförbättring och är i ett expansivt utvecklingsläge där den fortsatta utvecklingen är beroende av ytterligare tillgång av råvara för förädlingen och därmed förbättra möjligheterna till såväl företagets liksom gårdarnas utveckling. Som en följd av det ansträngda läget inom mjölkproduktionen befinner sig emellertid en av gårdarna som står för 25 % av Ålands centralandelslags totala mjölkinvägnings inför ett

avgörande ekonomiskt läge som kräver en omfattande rekonstruktion för att inte riskera förutsättningarna för hela Ålands centralandelslags verksamhet.

Beslut

Ålands landskapsregering beviljar Ålands centralandelslag 250.000 euro i ett tillfälligt krisstöd i syfte att trygga råvarutillgången till företaget och därmed skapa fortsatt förutsättning för utveckling av mjölknäringen på Åland och därmed också tryggheten av en del av den lokala livsmedelsförsörjningsberedskapen. Stödet ska användas till att rekonstruera ägandet i råvaruledet så att andelslaget integrerar och därmed säkrar en del av företagets råvaruförsörjning. på Åland.

Budget

Påföres 61500 tillfälligt krisstöd till lantbruket för att trygga försörjningsberedskapen.

Rättsgrund

- Självstyrelselag (1991:71) för Åland
- Landskapslag (2023/17) om finansiering av landsbygdsnärings
- Landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapet medel samt om landskapsgaranti
- Tillfällig krisram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Ryssland angrepp mot Ukraina (2022/C 131 I/01).
- Anslag i landskapets budget för år 2023

Villkor

Stöd beviljas för övertagande av ägande av Gesterby Mjolk Ab. Stödet utbetalas mot redovisande av dokumentation om övertagande. Stödet får ej överföras till tredje part.

Stöd beviljas inte direkt eller indirekt till sökande som förtecknas i bilaga 1 till rådets förordning (EU) nr 269/2014 om restriktiva åtgärder med avseende på åtgärder som undergräver eller hotar Ukrainas territoriella integritet, suveränitet och oberoende.

Utbetalande av stödet förutsätter ett godkännande av Europeiska kommissionen gentemot krisramverket.

Stödform

Direkt bidrag.

Stöd

250.000 euro

Återkrav

Eventuella återkrav kan beslutas om i enlighet med vad som föreskrivs i landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti.

Nr 2

Överfört från enskild föredragning den 22.11.2023

Tillfälligt nationellt krisstöd till mjölkproducenter med
anledning av kostnadskrisen inom lantbruket till följd av
Rysslands invasion av Ukraina.

ÅLR 2023/9182

Beslut

Beslöts fastställa principer för stödet i enlighet med **bilaga 1, N223P01**.

Påföres 61500

Tillfälligt nationellt krisstöd till mjölkproducenter med anledning av kostnadskrisen inom lantbruket till följd av Rysslands invasion av Ukraina

Ålands landskapsregering har den 23 november 2023 fastställt följande principer för beviljande av ett tillfälligt nationellt krisstöd till husdjursproducenter med anledning av kostnadskrisen inom lantbruket till följd av Rysslands invasion av Ukraina. Syftet med stödet förutom att kompensera för de högre kostnaderna är att trygga försörjningen inom lantbruksproduktionen.

Ålands lagting har upptagit medel i budget för år 2023 för krisstöd till lantbruksföretag.

Motivering

Jordbruket har drabbats av en kostnads- och lönsamhetskris till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina och de efterföljande konsekvenser som uppstått bl.a. till följd av det omfattande sanktionspaket som EU-länderna infört. Insatsvaror som konstgödsel, bränslen, oljor och reservdelar har stigit kraftigt i pris och samtidigt har spannmålspriserna till följd av detta också ökat. Det i sin tur har orsakat en kraftig prisutveckling gällande kraftfoder vilket särskilt drabbat djurhållande gårdar hårt där kraftfoderanvändningen är viktigt för produktionen. Under 2022 rådde dessutom en betydande torka som ledde till svaga vallskördar där gårdarna tvingades köpa in kompletterande foder till stora kostnader för att trygga mjölkproduktionen. Mjölkpriserna har till viss del ökat men inte i paritet till de kraftiga kostnadsökningarna. Den ökade Inflationen som kan härledas mer eller mindre direkt till Ukrainakrisen har också inneburit att räntekostnaderna för mjölkgårdarna som kännetecknas av en relativ hög skuldbörda ytterligare anstränger lönsamhetssituationen på gårdarna. Den sammanvägda situationen motiverar införande av ett nationellt stöd till mjölkproduktionen med syfte att säkerställa produktionsförutsättningarna inom produktionen och trygga försörjningsberedskapen och förutsättningar för lokal mjölkproduktion och förädling på Åland.

Rättsgrund

- Självstyrelselag (1991:71) för Åland
- Landskapslag (2023/17) om finansiering av landsbygdsnäringar
- Landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapet medel samt om landskapsgaranti
- Tillfällig krisram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Ryssland angrepp mot Ukraina (2022/C 131 I/01).
- Anslag i landskapets budget för år 2023

Stödtagare

Sökande kan vara lantbrukare, enskild näringsidkare, öppet bolag, kommanditbolag, aktiebolag, andelslag, och övriga samfund med fast driftställe på Åland som antingen bedriver mjölkproduktion eller föder upp kalvar till slakt.

Stöd beviljas inte direkt eller indirekt till sökande som förtecknas i bilaga 1 till rådets förordning (EU) nr 269/2014 om restriktiva åtgärder med avseende på åtgärder som undergräver eller hotar Ukrainas territoriella integritet, suveränitet och oberoende.

Villkor

Stöd beviljas till mjölkproducerande företag som drabbats av krisen med signifikanta kostnadshöjningar. Beviljandet av stödet förutsätter att den andel av utgifterna som foder, bränsle, smörjmedel, el och gödsel samt räntor utgör är minst 15 % av företagets totala utgifter.

Utbetalande av stödet förutsätter ett godkännande av Europeiska kommissionen gentemot krisramverket.

Stödform

Direkt bidrag.

Stöd

Stöd kan beviljas upp till 140 euro/mjölkkko. Stödet till mjölkkko betalas enligt antalet kor vid ansökan.

Stödet beviljas maximalt upp till 250.000 euro/lantbruk i enlighet med villkoren i det tillfälliga krisramverket för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Ryssland angrepp mot Ukraina (2022/C 131 I/01) samt minskat med summan av övriga stödordningar som beviljats med nämnda krisram som grund

I fall det totala ansökta beloppet för alla gårdar överstiger 250.000 euro minskas stödnivån om 140 euro/mjölkkko så att totala stödsumman inte överstiger 250.000 euro.

Återkrav

Eventuella återkrav kan beslutas om i enlighet med vad som föreskrivs i landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti.

Ansökan

En ansökan om krisstöd för år 2023 för mjölkproduktion kan inlämnas fortlöpande fram till och med den 31 december till landskapsregeringens registratur på nedanstående adress för att kunna beaktas eller via e-formulär:

Ålands landskapsregering

PB 1060

22111 MARIEHAMN

registrator@regeringen.ax

Ansökan ska innehålla dokumentation över antalet djur som ansökan omfattas av samt dokumentation över de i villkor redogjorda kraven om andel av kostnader samt uppgifter om tidigare erhållna stöd enligt krisramen.